

Huvudman

ALINGSÅS KOMMUN
kommunstyrelsen@alingsas.se

Beslut

Datum 2026-02-06
Dnr SI 2024:4704
Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola; Sollebrunns skola F-6 i Alingsås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 20 december 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Sollebrunns skola F-6 i Alingsås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra studietid, garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd och åtgärdsprogram, arbetet med elevers trygghet och studiero samt kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 20 december 2024 beslutat att förelägga Alingsås kommun att senast den 23 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och åtgärdsprogram, planen mot kränkande behandling, arbetet med elevernas studiero, trygghet och kränkande behandling, utreda och åtgärda elevers ordningsstörande beteende, elevernas deltagande i skolenhetens ordningsregler samt rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Alingsås kommun en anmärkning rörande att eleverna i årskurserna 4-6 inte erbjuds delta i undervisning i form av extra studietid, minst två timmar per vecka, i direkt anslutning till skoldagen.

Alingsås kommun har den 23 september 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Alingsås kommun har därefter inkommit med kompletterande information den 26 september och den 14 november 2025. Skolinspektionen har den 11 december 2025 genomfört observationer på skolenheten. Vidare har Skolinspektionen även genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 16 december 2025. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet samt kompletterat med ytterligare dokumentation den 26 och 27 januari 2026.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Alingsås kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälppts.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 december 2024 förelades Alingsås kommun att se till att rektorn informerar samtliga lärare och elevhälsans personal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn skulle också se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn starta en utredning samt efter avslutad utredning fatta beslut om åtgärdsprogram eller beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. Vidare skulle rektorn se till att utvärdera åtgärdsprogram vid av åtgärdsprogrammet angivet utvärderingsdatum och i ett nytt åtgärdsprogram fatta beslut om eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd eller fatta beslut om att åtgärdsprogrammet ska avslutas. Dessutom skulle anpassad studiegång och enskild undervisning anpassas utifrån elevens behov och förutsättningar och att beslutet föregås av en utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Rektorn skulle också inkomma med underlag som visar hur den anpassade studiegången är beslutad utifrån elevernas behov för de elever som bedöms vara i behov av anpassad studiegång.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att rektorn har haft genomgångar med personalen avseende skollagens krav att anmäla till rektorn när en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Det framgår också av redovisningen och genomförda intervjuer att alla elever som anmäls för eventuellt behov av särskilt stöd utreds samt att rektorn fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. För elever med särskilt stöd vars åtgärdsprogram inte utvärderats har rektorn sett till att utvärdering av åtgärdsprogram genomförts och nya beslut om eventuellt särskilt stöd fattats. Vidare har beslut om anpassad studiegång föregåtts av en utredning och besluten innehåller numera uppgifter om i vilka ämnen och i vilken omfattning eleven ges undervisning. Det samma gäller elever med beslut om enskild undervisning eller beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana

anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med trygghet och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 december 2024 förelades Alingsås kommun att se till att skolenheten följer upp elevernas trygghet i utbildningen, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska tillförsäkras trygghet samt utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, beslutar om åtgärder som ska vidtas för att undanröja dessa hinder. I det arbetet ingår också att följa upp och analysera hur det oönskade språkbruket på skolenheten påverkar elevernas trygghet. Uppföljningen och analysen ska omfatta personalens gemensamma arbetssätt där lärare och elevhälsans medverkan i arbetet med trygghet synliggörs. Alingsås kommun ska också se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn, som i sin tur anmäler detta till huvudmannen. Huvudmannen skulle dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden 20 december 2024 till och 9 september 2025. Huvudmannen skulle även se till att anmälningarna om kränkande behandling som huvudmannen tagit del av utreds. I de fall huvudmannens utredning utmynnat i en konstaterad kränkning, vidta adekvata åtgärder för att förhindra framtida kränkande behandling. Huvudmannen skulle redovisa uppgifter om när utredningarna påbörjats och vad de resulterat i samt vilka åtgärder som vidtagits. Vidare skulle huvudmannen inkomma med aktuell plan mot kränkande behandling för skolenheten samt se till att skolenheten har en aktuell plan mot kränkande behandling som innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i tidigare års plan har genomförts. Huvudmannen skulle också se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolenheten.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare och rektor framgår att elevernas trygghet har följts upp, bland annat genom enkäter och samtal med elever. Utifrån denna uppföljning har huvudmannen riktat ytterligare resurser till skolenheten och flera åtgärder vidtagits. Till exempel finns nu en högre personaltäthet, både på raster och på lektioner i flera klasser, strukturerade rastaktiviteter för eleverna och flexgrupper har startat för elever med behov av en mer anpassad lärmiljö. Vidare har lärare gått igenom skolenhetens ordningsregler och konskevenstrappa med eleverna och dessa har även tagits upp på elevrådet. Vad gäller arbetet mot kränkande behandling och planen mot kränkande behandling har eleverna, både i klass och genom elevrådet, medverkat i utvärdering av föregående års plan samt upprättandet av ny plan. Lärare och rektor har också haft samtal med eleverna om vad kränkande behandling är. Lärare anmäler också numera alla fall av kränkande behandling som kommer till deras

kännedom och huvudmannen ser till att alla anmälningar om kränkande behandling utreds samt att åtgärder vidtas för att förhindra framtida kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

I förarbetena uttalas att ett förebyggande arbete för trygghet bl.a. innebär att skolor och huvudmän följer upp elevernas trygghet. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs, i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska prägla utbildningen, bl.a. alla människors lika värde och respekt för andra människors egenvärde samt jämställdhet, och åtgärder inriktade mot specifika problem som sexuella trakasserier eller andra former av kränkningar. Även att aktivt motverka alla former av kränkande behandling ingår i det förebyggande arbetet (Prop. 2021/22:160, s. 46 och 228).

Av skollagen framgår att en personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn, som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar, är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet med studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 december 2024 förelades Alingsås kommun se till att skolenheten följer upp elevernas studiero i undervisningen, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska ha studiero samt utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, beslutar om åtgärder som ska vidtas och genomför åtgärder för att undanröja dessa hinder. Huvudmannen skulle också se till rektorn skapar rutiner för genomförande av utredning om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse och med utgångspunkt i vad utredningen av en elev som upprepat stört ordningen visat, att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Dessutom skulle rektorn se till att ordningsreglerna för skolenheten utarbetas, följs upp och vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare och rektor framgår att flera åtgärder vidtagits utifrån uppföljning av studieron. Enligt huvudmannen, lärare och rektor bedöms studieron vara god i de flesta klasser. I de klasser där studieron bedömts vara sämre har en förstärkning av vuxennärvaron skett och specialpedagoger från förvaltningen har genomfört handledning av lärare. Vidare har två mindre undervisningsgrupper startats upp för elever i behov av mer anpassad lärmiljö och ytterligare en speciallärare anställts på skolenheten. Av huvudmannens redovisning samt intervju med rektor framgår också att åtgärder avseende tydliggörandet av ordningsregler, konsekvenstrappan, rastaktiviteter och ökad vuxennärvaro på raster och lektioner har bidragit till bättre studiero och klassrumsklimat på skolenheten. Avseende ordningsstörande beteende, framgår av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare och rektor att genomförda insatser utifrån trygghet och studiero har också påverkat antalet incidenter kopplade till ordningsstörande beteende. I de fall elever har ett ordningsstörande beteende uppger lärare och rektor att lärare har samtal med vårdnadshavare och elev. Genom dessa samtal tar lärare reda på orsakerna till beteendet och vidtar åtgärder för att beteendet ska upphöra. Lärare och rektor uppger vidare att orsaker till beteendet och åtgärder som vidtas dokumenteras i skolans elevsystem.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero (5 kap. 3 § skollagen).

I förarbeten anges att ett förebyggande arbete för studiero innebär att skolan arbetar proaktivt med att ge eleverna goda förutsättningar till lärande genom att identifiera och undanröja hinder för lärande så att eleverna ska kunna ägna sig åt och koncentrera sig på undervisningen. Det kan bl.a. innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Men det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas (Prop. 2021/22:160 s. 46.)

Av skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet som rektorn beslutat om. Ordningsreglerna och hur de följs, ska regelbundet följas upp. Orsaken till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. (5 kap. 5 § skollagen).

Om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda, ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 §§ skollagen).

I förarbeten anges att uppgifter som framkommer vid utredningen självfallet bör dokumenteras skriftligt. Vidare framgår att rektorn har en skyldighet att se till att det genomförs relevanta åtgärder i syfte att ändra en "störande" elevs beteende. Åtgärderna ska utformas utifrån vad som framkommit vid utredningen och ska därför vara anpassade till den enskilde elevens behov och förhållanden. En sådan åtgärd kan vara att tilldela eleven en skriftlig varning. Det kan också handla om att ge eleven

stöd i undervisningen eller annat stöd från elevhälsan om det visar sig att eleven är i behov av detta (prop. 2009/10:165 s. 326 och 683).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 december 2024 förelades Alingsås kommun att rektorn ska upprätta skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som gäller för skolenheten.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn upprättat skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som har beslutats av rektorn (5 kap. 4 e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 20 december 2024 fick Alingsås en anmärkning eftersom elever i årskurserna 4-6 inte gavs möjlighet att delta i extra studietid två timmar per vecka i direkt anslutning till skoldagen.

Av huvudmannens redovisning framgår att elever numera ges möjlighet att delta i extra studietid två timmar per vecka i direkt anslutning till skoldagen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet som eleven tillhör (10 kap. 5a § skollagen).

Med skoldag avses schemalagd undervisning, s.k. håltimmar, raster och eventuellt annat som enligt skolans bedömning ingår i elevernas skoldag. I praktiken innebär det att studietiden kan anordnas på morgonen eller på eftermiddagen i anslutning till elevernas schemalagda ordinarie undervisning, men också under håltimmar som kan förekomma mellan schemalagda lektioner (Prop. 2021/22:111. Sid 36).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Carina Vesterlind

Beslutsfattare
Signerat av: Carina Vesterlind

X Matilda Hazard

Föredragande
Signerat av: Matilda Hazard

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Mikaeil Yousefi medverkat.